

การมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกผ่านการประชาคมหมู่บ้าน

เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 10.30 น. นายวีระพันธ์ ชูยชม นายกองดีการบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ มอบหมายให้นายตระการ นิยมศรี รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ พร้อมเจ้าเอกสาธิต ธีระพันธ์ หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักทรัพยากรบุคคลรักษาราชการแทนนิติกร ประชุมร่วมกับนายอนุชิตอชิตพล ช่วงทิพย์ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไร่ หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ในการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรณี นางจุมศรี ประทุม บ้านเลขที่ 97 หมู่ที่ 2 บ้านหาดทรายมูล ร้องเรียน/ร้องทุกข์ ไปยังศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเมืองอำนาจเจริญ ว่าได้รับความเดือดร้อนจากกการปิดกั้นทางเข้า-ออกบ้าน ทำให้ยากต่อการสัญจรไปมา ซึ่งที่ดินที่ผู้ปิดกั้นนั้นเป็นที่ดินว่างเปล่า แต่เป็นที่ดินครอบครองโดยไม่ได้ถือกรรมสิทธิ์ซึ่งได้ใช้ทางเส้นนี้สัญจรไปมามากกว่า 30 ปี ตั้งแต่สมัยพ่อแม่ได้ทำข้อตกลงให้มีการสัญจรเส้นทางนี้ ห้ามปิดทางเข้าออกให้ผู้ที่อยู่อาศัยอยู่บ้านหลังถัดมาเข้าร่วมได้ แต่เมื่อพ่อแม่ผู้ปิดทางเข้าออกได้เสียชีวิตลง ผู้ครอบครองจึงปิดทางเข้าออกนั้น

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงและไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทในพื้นที่ดังกล่าวทำให้ทราบว่า

1. นางจุมศรี ประทุม (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า เดิมที่ดินของตน นายดี เจริญสุข ซึ่งเป็นบิดาได้ซื้อจาก นายสุข นามบุตดี ซึ่งเป็นบิดาของนายหนูเวียง นามบุตดี (ผู้ถูกร้อง) ได้ตกลงให้ใช้เส้นทางที่เกิดข้อพิพาทในปัจจุบันเป็นเส้นทางสัญจร (ในสมัยนั้นไม่มีทางเข้า-ออก) ซึ่งตนได้ใช้สัญจรมามากกว่า 30 ปี
2. นายบุญมี เจริญสุข และนายหนูเวียง นามบุตดี (ผู้ถูกร้อง) กล่าวอ้างว่า ที่ดินที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นไม่ได้เป็นทางสาธารณะประโยชน์ แต่เป็นที่ดินของผู้ถูกร้อง ที่ให้ใช้ในการสัญจรเข้า-ออกนั้น ไม่ได้สละให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์แต่อย่างใด และผู้ร้องได้มีการนำดินมาถมเพื่อปรับแต่งเป็นทางสัญจร โดยไม่ได้ขออนุญาตพวกตน จึงมีความประสงค์จะปิดไม่ได้ ให้สัญจรผ่านที่ดินของพวกตนอีกต่อไป
3. จากการตรวจสอบพื้นที่เพิ่มเติม พบว่า เดิมเป็นของนางจุมศรี ประทุม (ผู้ร้อง) ที่บิดาซื้อไว้แต่อดีตเป็นที่ตาบอด ไม่มีทางสัญจรเข้า-ออก จึงได้มีการตกลงระหว่างผู้ซื้อขายในสมัยนั้น ให้ใช้เส้นทางดังกล่าวในการสัญจรร่วมกัน ต่อมาได้มีการตกลงซื้อขายที่ดินเพิ่มเติม ทำให้ที่ดินบริเวณดังกล่าวของนางจุมศรี ประทุม (ผู้ร้อง) เพิ่มขึ้นและสามารถปรับแต่งใช้เป็นเส้นทางเข้า-ออก เชื่อมไปยังทางสาธารณะประโยชน์ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตในปัจจุบัน ซึ่งไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปในการสัญจรผ่านที่ซึ่งมีการครอบครอง
4. จากการไกล่เกลี่ยทำความเข้าใจระหว่างผู้ร้องและผู้ถูกร้อง ได้มีการเสนอ ให้ผู้ร้อง ปรับแต่งทางเพื่อใช้ในการสัญจรเป็นของตนเอง เนื่องจากมีพื้นที่สามารถดำเนินการได้โดยไม่กระทบกับพื้นที่ข้างเคียง และเสนอให้ผู้ถูกร้อง เปิดเส้นทางสัญจรชั่วคราว ในช่วงระหว่างที่ผู้ร้องดำเนินการปรับแต่งทางเพื่อใช้สัญจรเป็นของตนเอง เป็นระยะเวลา 6 เดือนนับถัดจากวันที่ตกลงกัน
5. ผู้ถูกร้อง ยินดีเปิดเส้นทางสัญจรเป็นเวลา 6 เดือน เพื่อให้ผู้ร้องได้สัญจรชั่วคราวในช่วงระหว่างดำเนินการปรับแต่งเส้นทางสัญจรใช้เป็นของตนเอง ผู้ร้อง ยังคงยืนยันจะใช้และสัญจรในเส้นทางเดิม ที่เคยได้ตกลงกันไว้ในอดีต เป็นเส้นทางสัญจรตลอดไป ผลการไกล่เกลี่ย ไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ร้องไม่ยอมรับในข้อตกลงใด ๆ ยืนยันจะใช้และสัญจรในเส้นทางเดิมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจนในอีกหลายประเด็น เช่น

1. เอกสารสิทธิของผู้ถือครองในที่ดินดังกล่าว ณ วันที่ตกลงไกล่เกลี่ย ไม่ได้นำมาแสดงประกอบการพิจารณาไกล่เกลี่ย
2. พยาน หลักฐานที่แสดงถึงการอนุญาตให้ใช้สัญญาณในเส้นทางที่เกิดข้อพิพาท ไม่มีนำมาแสดงประกอบการพิจารณาไกล่เกลี่ย
3. เสาค้ำไฟฟ้าของการไฟฟ้าที่เข้าไปตั้งอยู่ข้างถนนที่เกิดข้อพิพาทดังกล่าว ยังไม่ทราบถึงที่ไปที่มาว่าก่อนนั้น เคยมีการมอบหรืออุทิศไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือไม่

คณะผู้ร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง จึงได้แจ้งผู้ใหญ่บ้าน หากผู้ร้องและผู้ถูกร้องมีหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว สามารถนำมาเป็นข้อมูลเพื่อไกล่เกลี่ยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขได้ ต่อไป